

Περιγραφική αξιολόγηση.
Βασικά χαρακτηριστικά –
πλεονεκτήματα- προβλήματα
στην εφαρμογή

Δρ Δημήτριος Γκότζος

Ορισμός

Ποιοτική έκφραση της επίδοσης του μαθητή, αλλά και της διαδικασίας της μάθησης που ακολούθησε προκειμένου να φτάσει στη συγκεκριμένη επίδοση.

Οι διαφάνειες 1-5 αποτελούν προϊόν μελέτης και αποδελτίωσης του Ι.Ε.Π. (2017). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό
http://iep.edu.gr/images/IEP/ΕΠΙΣΤΙΜΟΝΙΚΙ_ΥΠΙΡΕΣΙΑ/Epist_Monades/A_Kyklos/Evaluation/2017/2a_Perigrafiki_DHMOTIKO.pdf

Σκοποί της περιγραφικής αξιολόγησης

Βασικοί σκοποί της περιγραφικής αξιολόγησης είναι:

- ✓ η συνειδητοποίηση από τον μαθητή και τη μαθήτριά της ατομικής του/της προόδου, ώστε να μπορέσει να βελτιώσει τις επιδόσεις του/της,
- ✓ η εκτίμηση από τους/τις εκπαιδευτικούς του βαθμού επίτευξης των διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων και η άντληση πληροφοριών για την αποτίμηση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης στην προοπτική της αναμόρφωσής της,
- ✓ η ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων για την πρόοδο των παιδιών τους.

Η πορεία προς την περιγραφική αξιολόγηση

Εστιάζει στις διαδικασίες (εμπλοκή μαθητών/-τριών στη μάθηση), στην οικοδόμηση γνώσεων, στην ανάπτυξη ικανοτήτων, δεξιοτήτων και στάσεων (προϊόν) και στη βελτίωση του μαθησιακού αποτελέσματος (πρόοδος)

Αποτίμηση που προκύπτει μέσα από τη διαδικασία συλλογής, καταγραφής, ερμηνείας, αξιοποίησης πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο και τα επιτεύγματα του/της μαθητή/-τριας, αλλά και τη διαδικασία που ακολούθησε

Αναγνωρίζει στους/στις μαθητές/-τριες τη δυνατότητα να αξιολογούν και παράλληλα τους υποστηρίζει ώστε να αναλάβουν οι ίδιοι/-ες την ευθύνη της εξέλιξής τους

Αποβλέπει στην υποστήριξη της μαθησιακής πορείας των μαθητών/-τριών (αξιολόγηση για τη μάθηση)

Προϋποθέτει διαδικασίες σχεδιασμού και εξοικείωσης με τρόπους και τεχνικές συστηματικής συλλογής πληροφοριών, που δίνουν μια εικόνα για τον/τη μαθητή/-τρια, αλλά και αποτελούν τη βάση για τη βελτίωσης των συνθηκών, που θα επιτρέψουν στους/στις μαθητές/-τριες να ακολουθήσουν την προσωπική τους μαθησιακή πορεία

Βασικές αρχές της περιγραφικής αξιολόγησης

Βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν την αξιολογική διαδικασία, σύμφωνα με όσα επισημαίνει η έρευνα (Black κ.ά, 2003· Black κ.ά., 2010· Black κ.ά., 2011· Harlen, 2005), είναι:

- ✓ η χρήση ποικίλων μεθόδων για τη συλλογή των αξιολογικών δεδομένων,
- ✓ ο καθορισμός κριτηρίων αξιολόγησης με βάση συγκεκριμένους τομείς που αφορούν την προσέγγιση του διδακτικού αντικειμένου αλλά και τη συμμετοχή του/της μαθητή/-ήτριας τόσο κατά την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην τάξη όσο και στη ζωή του σχολείου σε διάφορες συλλογικές δράσεις,
- ✓ η συμμετοχή των μαθητών/-τριών στην αξιολογική διαδικασία (διαμόρφωση κριτηρίων αξιολόγησης για την προσωπική τους μαθησιακή πορεία, αποτίμηση της δράσης τους με βάση αυτά και άλλα κριτήρια που προκύπτουν κατά την εξέλιξη της διαδικασίας),
- ✓ η συνεργασία με τους/τις άλλους/-ες εκπαιδευτικούς, ώστε να είναι περισσότερο αξιόπιστη, πληρέστερη και αποτελεσματική η αξιολόγηση των μαθητών/-τριών.

Τομείς περιγραφικής αξιολόγησης

Ολόπλευρη ανάπτυξη του/της μαθητή/-τριας

Γνωστικός (μάθηση)

Διάκριση και κατανόηση γενικών εννοιών

Προσδιορισμός προβλημάτων

Έκφραση και διαμόρφωση υποθέσεων

Διερεύνηση συνεπειών

Συλλογή συναφών στοιχείων

Έλεγχος ιδεών

Γενίκευση εννοιών

Πρακτική εφαρμογή γενικεύσεων

Κοινωνικός

Ικανότητα επαφών και σύναψης σχέσεων

Ικανότητα συνεργασίας

Ικανότητα άσκησης κριτικής στους άλλους

Συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων

Ικανότητα αποφυγής/επίλυσης συγκρούσεων

Συμμετοχικός

Ενδιαφέρον/ προσφορά

Ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης/ επιμονή

Εμπιστοσύνη στις ικανότητές του/της

Δημιουργικότητα

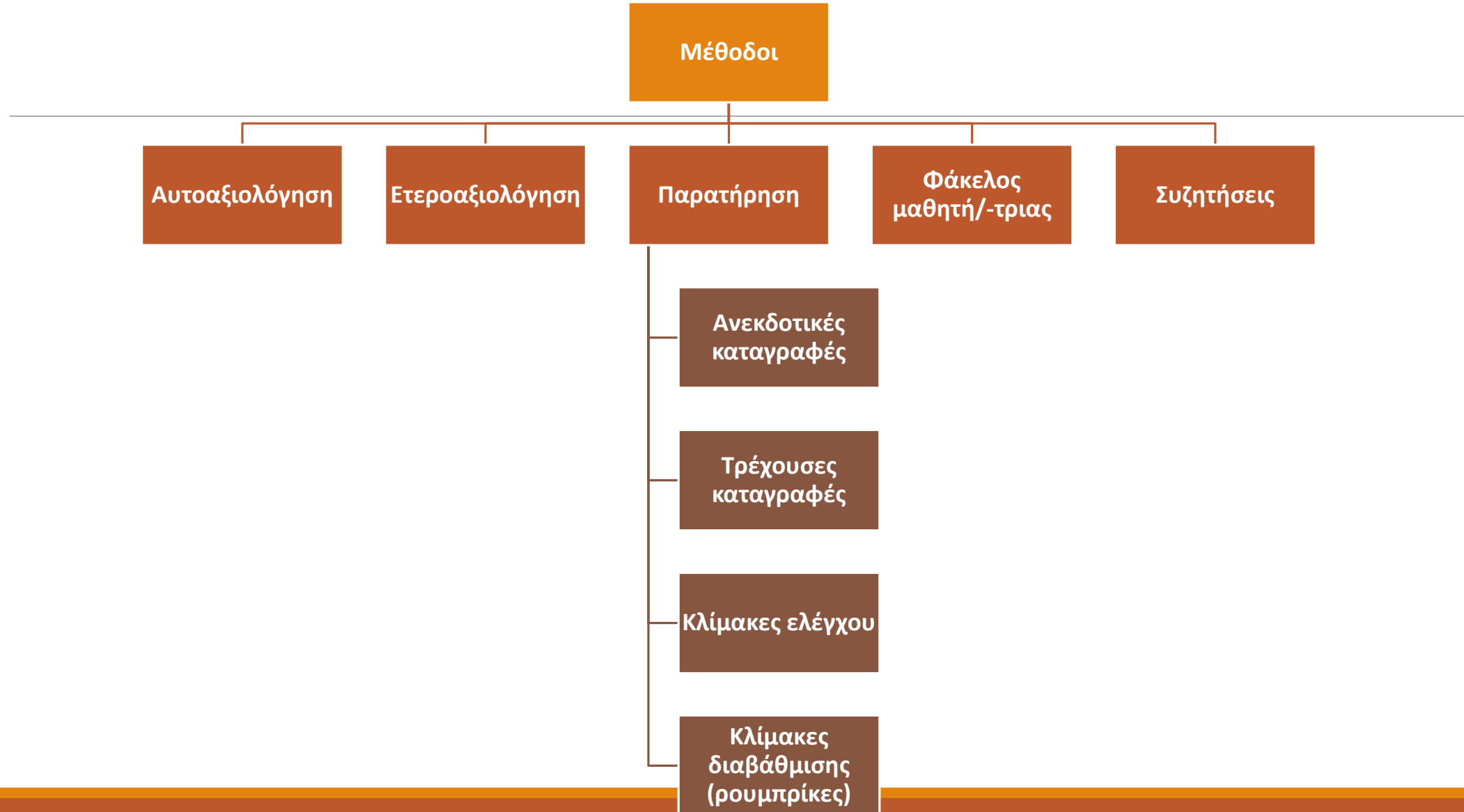
Αυτονομία στην εργασία του/της

Έκφραση επιθυμιών και ιδεών

Ανάληψη πρωτοβουλιών

Ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, κλίσεις

Μέθοδοι περιγραφικής αξιολόγησης

Πλεονεκτήματα περιγραφικής αξιολόγησης

Με τους βαθμούς δεν μπορεί να αποτυπωθεί με ακρίβεια-σαφήνεια η επίδοση (επιμέρους-ειδική-γενική), καθώς και οι ιδιαιτερότητες των επιδόσεων του/της μαθητή/-τριας

Οι βαθμοί δεν αποτυπώνουν με πιστότητα τις ιδιαίτερες ικανότητες-κλίσεις ή αδυναμίες-ελλείψεις του/της μαθητή/-τριας

Με τους βαθμούς δεν είναι εφικτή η περιγραφή της διαδικασίας της μάθησης, καθώς και η παροχή πληροφόρησης γύρω από την έκβασή της

Τι δεν μπορούμε να πετύχουμε με τους βαθμούς

Τι παραπάνω μπορούμε να πετύχουμε με την περιγραφική αξιολόγηση;

Περιγράφουμε (αναλύουμε) με διαφοροποιημένο τρόπο τις επιδόσεις, δίνοντας έμφαση στις ιδιαιτερότητες του/της μαθητή/-τριας

Ελαχιστοποιούμε ή και εκμηδενίζουμε την πίεση για υψηλές επιδόσεις, καθώς και τον ανταγωνισμό, ενώ παράλληλα ενισχύουμε την **αυτοαντίληψη** του μαθητή

Το σύνολο των πεποιθήσεων, απόψεων και στάσεων που διαμορφώνει το άτομο για τον εαυτό του / γνωστική, περιγραφική πλευρά του εαυτού

Οι διαφάνειες 7-10 αποτελούν προϊόν μελέτης και αποδελτίωσης του άρθρου του Χ. Κωνσταντίνου (2017) Η περιγραφική αξιολόγηση σε σχέση με το σχολείο, τον μαθητή και την επικαιρότητα

https://www.alfavita.gr/koinonia/208085_i-perigrafiki-axiologisi-se-shesi-me-sholeio-ton-mathiti-kai-tin-epikairoτητα

Πλεονεκτήματα περιγραφικής αξιολόγησης

Τι παραπάνω μπορούμε να πετύχουμε με την περιγραφική αξιολόγηση;

Αναφερόμαστε στην ατομική πορεία μάθησης του/της κάθε μαθητή/-τριας (ατομικό κριτήριο και στόχοι μάθησης)

Καλλιεργείται η αυτογνωσία του/της μαθητή/-τριας και η τόνωση της αυτοπεποίθησής του

Έχουμε τη δυνατότητα να αναφερθούμε στην εργασιακή-κοινωνική συμπεριφορά του/της μαθητή/-τριας

Παρέχεται η δυνατότητα στο σχολείο και, ειδικότερα, στον/στην εκπαιδευτικό να διαγνώσει τις ιδιαίτερες ικανότητες-κλίσεις του/της μαθητή/-τριας

Διευκολύνεται η ποιοτική ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού

Τα εξωτερικά κίνητρα μάθησης μετατρέπονται σε εσωτερικά (ελαχιστοποίηση βαθμοθηρίας)

Ενισχύονται οι δεσμοί-σχέσεις σχολείου και οικογένειας

Προβλήματα στην εφαρμογή της περιγραφικής αξιολόγησης

Λόγω φόρτου εργασίας, οι εκπαιδευτικοί θα "προτιμήσουν" στερεότυπες εκφράσεις, δανεισμένες π.χ. από τις σχετικές οδηγίες-υποδείξεις εφαρμογής της περιγραφικής αξιολόγησης

Στην αξιολόγηση της κοινωνικής συμπεριφοράς του μαθητή υποκρύπτεται ο κίνδυνος ο εκπαιδευτικός να υπεισέλθει στην προσωπική "σφαίρα" του μαθητή και της οικογένειας

Περιορίζονται οι δυνατότητες για σύγκριση των επιδόσεων

Ένας αριθμός γονέων δεν μπορεί να αναγνώσει και να κατανοήσει τις περιγραφικές επισημάνσεις των επιδόσεων

Προβλήματα στην εφαρμογή της περιγραφικής αξιολόγησης – Γνωρίσματα της λειτουργίας του σχολείου

Πληθώρα διδακτέας ύλης (γνωσιοκεντρισμός με ποσοτικά χαρακτηριστικά) και, επομένως, κυριαρχία της διαδικασίας της διδασκαλίας και συρρίκνωση της διαπαιδαγώγησης και της σχολικής ζωής

Πίεση για υψηλή επίδοση, ανταγωνισμός

Βαθμοκεντρισμός(βαθμοθηρία)

Περιορισμός του ελεύθερου χρόνου του/της μαθητή/-τριας

Επιβάρυνση-κόπωση του/της μαθητή/τριας

Τυποποιημένες μαθησιακές διαδικασίες (φορμαλισμός)

